

2. szám.
Sept. 14-én 1861.

Megjelenik minden szombatnapon egy iven sokféle képpel ellátva.
Előfizetési ár : Egész évre jan.—dec. 6 frt 30 kr., 6 hóra jul.—dec. 1/2 év, 3 frt. 15 kr. és 1/3 évre sept.—dec. 2 frt. 10 kr. új pénzben. — Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárban. — **Kiadó-hivatal** : Pest egyetem-utca 4-dik szám.

X. kötet.

PROLOG.

A budai magyar színház megnyitásakor.

Jókai Mórtól.

Hazátlan bolygott szerzeszét az árva,
Dúsgazdag ösök koldus gyermeke,
Hazátlan, árva, koldus egy személyben.

Nagy ösapái fényes ajtaján
Nyelvét nem értő zsoldos álla őrt :
Ott benn szívéhez nem rokon lakott.

E hontalan árvája a hazának
A múzsa volt, az ihletszülte múzsa.
A vándor úton tengő színművészet.

„Mit jársz, honnan jövel, hová sietsz?
Mi dolgod a világban, mit mivelsz?
Mi utazásod célja, mért bolyongsz?”

Felelt a bujdosó : „égből jövök,
Dicső napoknak fényét hirdetem.
Tanítok sirni, ott, hol sirni jó.

Ébresztek alvót, szítok szent tüzet,
Feltámasztok halottakat; reményt
Gerjesztek régen elfásult szivekben.

Megüldözöm a bűnt, kigúnyolom
A dölyföt, bátran szembeszállok
Uralkodó előítéletekkel.

S a mit némán tanít az ég felettünk,
Tanít minden fűszál e földön itt;
Tanít a beszitt édes anyatékj.

Miről regélnek halkán, holt betük ;
A mit susognak szótlán szellemek ;
Miről beszél minden szívdobbanás.

Azt, azt az égő, élő tudományt,
A mindig érző, vérző honszerelmet.
En azt forró szavakban hirdetem.“

Oh szent Budánk, oh nagy királyainknak
Emlékitől napfényes ősi várunk :
Mely elmúlt századokra átvilágolsz.

Oh szent Budánk, egy hosszú szenvedésnek
Sötét emléke! elvérzett hazának
Rabbá lett gyászos özvegy asszonya!

1859. évből a január — aprili folyamból 1861. teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Ily gyermeket te nem fogadhatál be,
„Menj, vándorolj!“ mondák a bujdosónak.
Ment az, de szíve mindig visszavonzá.

Sok fájt! ha mind el kéne mondani,
Örök lét lenne; ám legégetőbben
Fájt, hogy *Budán nem szólhat a magyar!*

Egykor szavát, a mit Budán kimonda,
A három tengerpart vízhangozá.
És mind a három tenger őt uralta.

És most is van még *három tengerünk* :
A *köny*—, a *vér*—, s a *csalfa déliláb*.
És a magyar nem szólhatott Budáról!

De szárad a köny, de hullámzik a vér,
S a déliláb nem csalfa vak remény :
Közel van a küzdőknek már a part.

Küzdőknek első réve, múzsalak,
Légy üdvözölt; te első kő a műből,
Mely három század óta romba' fekszik.

Következzék utánad nemzetünknek
Jobb létiből mind az, mi még csak álom :
De olyan álom, melyért meghalunk.

Te élő képe voltál nemzetünknek :
Kívül romnak tekinthető falak,
De benn az élő szellem temploma.

Kit a közöny már eltörlésre ítelt;
A honfi buzgalomnak egy szavára
Az élet élő iskolája löl.

Hirdesd a szót, a mely életre hitt :
Ez szült, ez volt anyád, ez életed.
E szóhoz, gondolathoz hű maradj.

Nem tréfák pusztá játszani színhelye; —
Oltár e ház, hová áldozni jár
Művész és honfi-művészt pártoló.

Nevednek hogyha híven megfelelsz,
A *nép* meglátja henned önmagát
S erényiben még jobban megszilárdul.

Te szólj az elmúlt fényes századokrul,
A tett beváltja egykor majd szavad,
S következnek még fényesb századok.

És újra nagy lesz egykor a magyar;
És újra fényes ősi Budavár;
— Hallgassa meg magyarok Istene! . . .

KAKAS MÁRTON EMLÉKLAPJAIBÓL.

Tallerossy Zebulon levele Mindenváros Ádamhoz.

Tekintedezs barátom uram.

Gyerünk, organisáljunk : most van jó idő hozzá.
Varmegyiket újra szervezünk, melyek nem protestal-
nak, maradnak rigi sors mellett, választanak rigi mó-
don, melyek pedig protestálnak, azoknak új bizott-
mány adattatik; a mi egyformaság vígett nagyon szip
lesz. Régótától óta töröm fejemmel azt a gondolatot,
hogyan is lehetne egy olyan országgyűlést összeszka-
bálni, melyik Rajxratos uraknak tetszenik. Nem leszek
rövid, tesik meghallgatnyi.

1. Magyar varmegyikben választási census leg-
többet fizetőké, olah varmegyikben legkevesebbet
fizetőké; magyar választó köteles kimutatnyi, hogy
tud Európa minden nyelvit, és még azonkívül nemze-
tiségi nyelveket; olah választó csak azt tartozik bebi-
zonyitnya, hogy írni, olvasni nem tud.

2. Választhatók azok, a kik irdemeket tudnak
felmutatni. Ki tud irdemeket felmutatni? senki más,
mint a kinek ordója vagyon. Tehát csak ordoval bíró
firfiak választathatnak.

3. Országgyűlési követsáig örökös hivatal. Ennel-
fogva azok, a kik belejutnak, rajta lesznek olyasmit

nem vigeznyi, a miért ily csendes hivatalbul elcsapat-
tatódnának.

4. Országgyűlis alatt minden garnisonból Fecht-
majstereket oda hivatnyi, a melyik követ gorombas-
kodik, abba beleveszekednyi, fejit levagnyi.

5. Országgyűlist nem Pesten, hanem komaromi
varban megtartanyi.

6. Doctor Hájnt országgyűlési elnöknek kine-
vezni.

7. Követek első szülött fiait kezesekül megtar-
tanyi.

8. Minden követ, a ki beszilnyi ajánkozik, tarto-
zik cautiót letenyi, ha valami sírelmet mond, abbul
mingyart lehusatik.

9. Megigirtetik, hogy ha 48-ki törvény országgyű-
lis által eltörültetik, akkor kormány által elismertetik,
hogy 48-ki törvények irvinyesek voltak.

És végtére egy „Elleniütökös“ kiadattatik, mely
magasztalo verseket írjon, ehez az „ilyen“ országgyű-
lishez.

Remélem, hogy alazatos inditvanyom odafenn el-
fogadtatik, s rulam is megemlíkeztetik.

Tallerossy Zebulon.

Különös párbeszéd egy francia és egy magyar közt a vaspályán.

Francia. Monsieur est de Pesth?

Magyar. Ui, ui, moszjő! parlez-vous un peu. Et vous parlez hongrois aussi?

Fr. Oh oui. (kis fejtörés után) Ezsi kövezett. (Egy keveset.)

M. Megegne ha kövezet esne!

Fr. Comment dit-on? : Nous causerons à l'aventure. (Hogy kell mondani : beszélgetni fogunk a véletlen szerént.)

M. Türr? — Oui, hongrois, grand general!

F. (magában) Il ne me comprend pas, faudra lui parler de la dicte. (Nem ért, az országgyűlésről kell vele beszélnem). Conaissez-vous monsieur — — Oh sacre . . . (föbe csapja magát, szitkozódik, utoljára a zsebéből kivessz egy szótárt s keresgélvén felkiált) Képvizelő! — c' est ca! (az az.)

M. Parlé muzeum?

F. Oui, oui!

M. (gondolkozva) Képvizelő Szesza? — Szeszát nem ismerek, híré se hallottam soha (fénhangon). Non est Szesza muzeum parlé, moszjő!

F. Ah j'y suis maintenant (megvan)! Il s'appelle Dea! — oui, Dea, Dea! (Deák, a k-t mint mássalhangzót nem ejti ki.)

M. (magában) Most már latin szavakat is kever bele. — (fénhangon) Parlez-vous latinae? — dea, deae, deabus? (halkan) mi az ördögöt akar az istennővel?

F. Non, monsieur, mozie parle de monsieur Dea.

M. (halkan) No még azt sem hallottam, hogy az istennő „moszjő“ is lehet. — (fénhangon) Non est à Pest moszjő dea, à Pest csak „madame dea“!

F. Ah, en voilà bien d'une autre, il est donc marié, monsieur Dea! (Az más, tehát házas.)

M. Non est marié, ha ha ha! — jamais! (Soha nem volt házas.)

F. Oh c'est drôle!

M. (magában) Nagyon érdeklik őt a kisasszonyok, alkalmasint szerelmes — (fénhangon). Pardon, moszjő, vous amour madame Dea?

F. C'est plus drôle encore! Il faut que je cherche son portrait. (Előkeres egy arczképet s a Magyaroknak mutatja.) Voyez!

M. Hoh, hisz ez Deák Ferencz, a mi dicső képviselők!

F. Eh bien!?

M. Hanem vous parlez-vous mal : „Dea“ Deák et non Dea!

F. Fort bon, il faut dire : Deaque. — Il faut que je lui fasse une visite! — Déake, Déake Déake Déake . . . (meg kell látogatnom stb.)

Most a conducteur trombitája félbeszakítja ezen érdekes párbeszédet, melynek hiteles fültanúja szerint még azon érdekes tényt is közölhetjük, hogy a francziák Deák Ferencz arczképe alá a „François Deák et

la Hongrie!“ igen szép, kétértelmű jelszavát szokták írni; az első t. i. „Deák Ferencz és Magyarország“ a másik pedig („Franc soit Deák et — la Hongrie“) „Szabad legyen Deák és — Magyarország“-ot jelenti.

— Országos macskazenét kaptak 1843-ban az a—i követek. A hangverseny főszereplői néhai Sz. királyi személynök juratusai voltak; egyik vitte a nagy dobot, másik a trombitát fujta, többiek a rézfazekakat verték. Mégtudta az öreg ur az ő embereinek illetén szereplését, szörnyen fölpattant, a milyen lobbanékony ember volt, hivatja egyik kedvenczét :

— Hát erre arra teremtetted, így úgy — majd így meg úgy tesztek én veletek stb.

A fiatal ember, mint illik egyideig szemlesütve türi, míg fészülik szappanozzák, azután, ismerve az öreg ur természetét — elkezd szöpögő pityergő hangon grimáczokat csinálni, végre hangos sirásra fakad. A csel nem téveszti hatását, az öreg ur a fortissimo c durból átmege a d mollba, végre elhallgat, s maga is sirva fakad:

— Látom fiam, jó szíved van, elmehetsz.

— Victoria fiúk! kiált a fürösztöből kikerült, szöpögő társainak, megváltottalak benneteket!

Vége lett az egész mennydörgő mennykövel fenyegető torquemádázásnak.

— Miska és Pali a Tisza partján vadászgattak. Egy derék harcsa fölveti magát a vízből, Miska lelövi, kihozza s nagy diadallal kezdi hazafelé czipelni.

Pali. Ejnye pajtás, be derék hal, van legalább 40 font, add ide, megadok érte öt forintot.

Miska. Nem én, ötvenért sem adom. Emeli czipeli egy darabig a halat; a hal nehéz, a hőség rekkenő, s még hazáig jó két óra.

Miska. Adsz hát öt forintot a halért Pali?

Pali. Nem én, két forintot se.

Mennek mendegélnek még egy darabig, a hal sulya Miskának már nem 40 de 140 font, a hőség már nem 30 de 40 fok.

Miska. No hát nem bánom, megadsz két forintot a halért?

Pali. Nem adok én már egy huszast se.

Miska mégis czipeli egyideig a nagy dögöt, de már bele fárad, szinte nyög bele.

Miska. Megadod a huszast vagy se Pali?

P. Nem én, nekem nem kell ingyen se.

Miska. Nekem se, — fakad ki Miska, s fogja magát, visszaveti a halat a Tiszába; — hiszen majd meggebédtem már a czipelésben, s hol van még hazáig?

— *Dupeccsek.* Tudja ön, hogy már a financz-beamterek kell magukat leborotválni.

Pistásy. Jól van, illő dolog, hogy ők is úgy folytassák dicsőült eldődők műtétét, miként az végezte.

D. Hogyan — wie so?

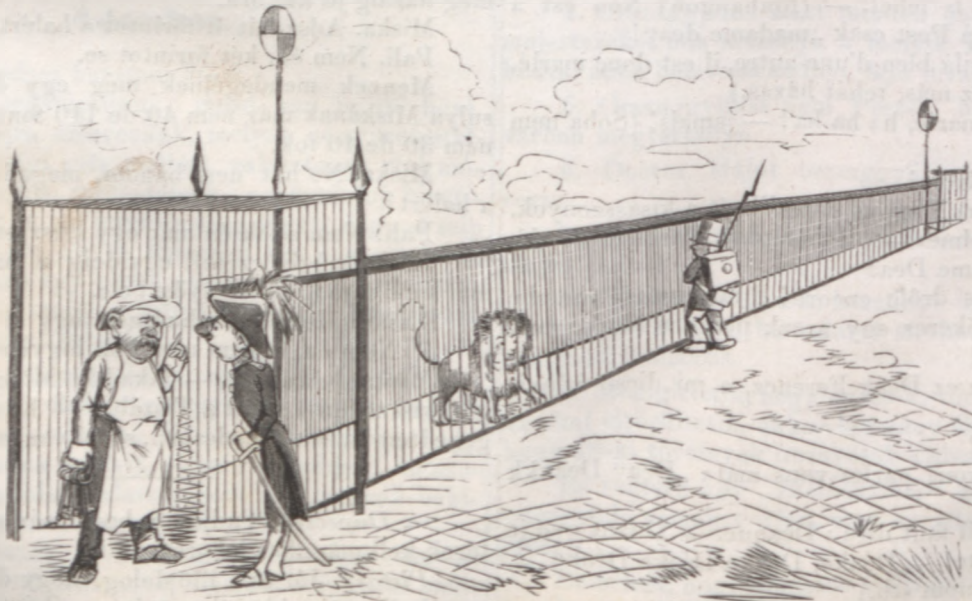
P. Hát úgy, hogy Bruck is borotvával végezett.

A miniszter ur apellal a rosszul értesült néptől a jobban értesült néphez.

Ez a rosszul értesült nép.

Elővigyázat.

Elviheti ön az orosz lányt, de vigyázzon vele, hogy mikor Pesten keresztül megy, valami *Abste-
chert* ne csináljon valamerre.

Ez meg a jobban értesült nép.

Historiai adomák.

I.

A zsandáros és policzájós időkben, midőn a „Kossuth“ nevet még gondolatban is valami szörnyűség volt kiejteni, élőszóval hangoztatni pedig keményen tiltatott, egy szegény napszámos véletlenség vagy plane éhség következtében a Duna hajjai közé merült. Bármiért történt is a fürdés, elég az hozzá, hogy kiszabadulni szeretett volna; — úgy de hogy? uszni nem tanult, ily rongyos embert pénziért jutalom fejében senki sem igyekszik kihuzni, — kapja magát fuldoklása közben torkaszakadtából elordítja magát: „Éljen Kossuth!“ — Peraze hogy valamennyi zsandár, fincaz és policzáj rögtön ott termett, s az volt a ezerencsés, ki előbb kihuzhatta.

II.

Ama híres magyar forradalom után sokszor elbeszélé jó apám a sz . . . . i őrseregnek, vagyis mint ő szokta mondani „bőrsereg“-nek viselt dolgait. Egyszer kérdeztem :

- Miért hívja a vitéz őrsereget „bőrseregnek“?
- Hát mert féltette a bőrt, felelé öregem.
- Javában folyt a bombázás az aradi várból, apám

embereivel egy kisebbszerű vendéglőben posztirozott; midőg legjobban hevitgetnék vérüket a „villányi“-val, mint tüzes istennyila pattan előttük az asztra az „ágyu magva“ feláll erre egy hosszú bőr- vagyis őrseregbeli s laconice megjegyzi :

— Teremtette németje, bi'on nem banná, ha az cumbernek szemét érné is.

Egy másik, ki oly vakmerő volt, hogy a tüzes rakétánál pipára gyujtott, — a figyelmeztetésre, hogy menjen onnan, most is feje felett ment falba a golyó, két három felé mutatva felelé :

— 'Sz van itt még hely elég a hova löhet.

III.

Várja a pesti nép egy vasárnap délután a bécsi gözös megérkeztét, gondolva valami jó érkeztét; — meg is érkezett, — már t. i. a hajó, s kiszáll belőle egy rakás fika. Kérdi aztán a mesterember az egyik urat :

— Ugyan instállom uraságodat, valjon mit hoztak most Béceből?

— A mint láthatja a meiszter — mutat a gyalogságra — constitutiót.

NOVELLA EGY NOVELLÁRÓL.

Régóta tartozom már Arany Jánosnak egy novellával; hanem hát az annyira nem termett az idén, hogy semmiképen sem jutottam hozzá, mi úton és módon rójam le testemnek e gonosz zsoldját. Tízszor is lejárt a határidőm; Arany eleinte csak prolongált, később ovatoltatta a tartozást, rám intabulálta primo loco, de hát a hol nincs, ott ne keress. Olyan üres vagyok minden poézistól, mint egy rájxráthi kalap, mikor a gazdája fején van.

A napokban aztán kapok megint egy levelet, a mely így szól :

Jókat Mórhoz.

Vége az országgyűlésnek,
Már nem kell több dikció;
Tudjuk már, hogy a mért küzdénk,
Nem egyéb, csak fikció;
Egész ország csöndes, nyugodt,
Caupa boldogságban elring.
S hogy ne ébredjen, ne ríjon
Legyezi (✓) Ritter von . . .

Nosza tehát, édes Móróm,
Rázd le a nagy gondokat,
Muzeumba nem kell járni,
Nájgebájd sem hívogat.
Tarts egy kurta monologot.
Ilyen formát, édes Móróm;
„Füllentettem egyszer mászor,
Hogyha megfogom az órom;

„Igértem beszélyt, novellát,
Hindut, persát, arabot;
Tűztem is határidőket:
Sohanapja holnapot;
Eltelt már azóta „kiz-kedd“
El a „borjunyúzó pintek“
Hogy adott ígéretimre,
Még oda sem hederintek.

„Diszn . . . azaz hogy nem szép tőlem.
Cserbe-pácza hagyni mást:
Annál szebb lesz a novella.
Jó barátom, majd meglásd:
Ma fogom a penna végét
S firkantok a Figyelőnek
Olyat, hogy soha kívánjon
Szebbet annál — szemfedőnek!“
Jó egészséget kíván

az author.

No már ennek ki tudna ellentállni?

Hadd látom hát azt a műzsát, próbáljuk meg, vissza tudnánk-e még emlékezni, hogyan szokás készíteni a novellát?

Hanem mindenekelőtt el kell takarítani az embernek a kedélyéből a Rájxrátot.

Próbáltam én már fogfájással is novellát írni. S ha belejöttem, elfeledém a bajomat. Roszabb volna a Rájxrát; mint a fogfájás?

Roszabb bizony.

Tehát leültem azzal az erős szándékkal, hogy nem gondolok többet a Rájxrátra, hanem irok valami olyan hazugságot, a miben a Rájxrát nem tényező.

Mi legyen hát? Válaszszunk a lajstromból :
„Az elesett honfi.“

„A miniszternek szép lyánya van, magyar úrfi belészeret, miniszter oly föltétel alatt igéri neki a lyányt, hogy a házasság akkor fog meg köttetni, a mikor a legelső magyar ember belép a Rájxrátba. Győz a szerelem, az ifju neki veti magát, hogy mint juthasson be a Rájxrátba, elkezd agitálni a vármegyéken, ott kilökik, ir a lapokba, ott megverik, utoljára elmegy Fogaras vidékre, ott elkölti vagyonát, hogy megválassza magát Rájxráttnak. Végre sikerül neki, azon feltétel alatt, ha a nevét egy *romanticus* „iu“ végzettel megtoldja. Siet aztán Bécsbe, tönkre- és Rájxrátra jutottan, jelenti magát leendő ipánál, hogy ime itt van már ő, a ki bemegegy a Rájxrátba; mire a miniszter Machiavelli mosolygással adja tudtára; hogy az volt a föltétel, miszerint az „*első magyar*“ a mikor belép a Rájxrátba, akkor lesz a lakadalom; úgy de ő most *román*, és nem magyar.

Mikor már kidolgoztam a mesét, akkor vettem észre, hogy hisz itt megint a Rájxrátrul van beszéd; összetéptem, elhajítottam.

Keressünk valami *exoticus* tárgyat. „Az Oberos sziget lakói.“

„Az Oberos sziget egyike a délamerikai vizek ős magányainak, lakosai becsületes alkotmányos szabadelvű kannibálok. Köztük és az Obejo sziget lakosai között folytonos villongások voltak, míg végtére ez utóbbiak amerikai czethalászik segélyével legyőzettek. Az Oberos sziget kaczikája hallván már akkoriban a különféle bekeblezésekről; majd Cuba keblezte be

Haitit, majd Mexico Colombiát, megkérde egyszer az amerikai uraktól, hogy nem lenne-e szabad neki is bekeblezni Obejo szigetét. Azok nevettek rajta, s azt mondták, tegye, ha tudja, s várták, hogy keblezi be egyik sziget a másikat? Félesztendő mulva ugyanazon amerikai hajósok ismét kikötöttek Oberosnál s kérdezék ez alkalommal a kaczikát, hát sikerült-e az obejoikat bekeblezni? - „Tökéletesen.“ — „Hogy lehetett az?“ — „Megettük őket.“ — Ez volt aztán az elvitázhatlan bekeblezés.

De most veszem észre, hogy megint a Rájxrátról írok.

Próbáljunk valami humoristikus tárgyat: Egy vén óbester szerelmes egy fiatal özvegybe, de az mindig feltöretlenül küldi vissza a szerelmes leveleit, végre az óbester, hogy a hajthatlan szívet meglágyítsa, azt gondolja ki, hogy az ezredéből való dobosokat felváltva oda állítja a kedves ablaka alá, s szünet nélkül doboltat velük éjjel nappal, míg végre a szomszédok rajta esnek a szép özvegyen, s addig rimánkodnak és fenyegetik, míg csakugyan elfogadja a február 26-ki patenst, s bemege a . . .

Ihol van no, már megint rámege a tollam a Rájxrátra! — Tépd össze; sutba vele!

Lássunk inkább valami török historiát: „Mahomet Corfut ostromolva, a szorongatott várkormányzónak Erizzonak alkut ajánl. Ez fenyegetőzik, hogy légbe röpíti magát, ha másként nem szabadulhat. Mahomet ekkor esküvel biztosítja, hogy Erizzo fejének semmi bántása sem lesz. A jámbor ember e biztosításra ki hagyja magát csalni a várából; a mint aztán Mahomet megkaphatta, esküjéhez híven, nem vágatá le a vitéz ur fejét, hanem — — derékban fűrészelteté ketté. Így jár az, a ki a Rájxrát kapuján bemege.

Megint Rájxrát. Hát már én nem kapok olyan tárgyat, a mi a Rájxrátba ne vezessen?

Hátha ez jó tárgy lenne: Egy fiatal zászlótartó eljárogat estenkint a kedveséhez, s reggelenkint megy haza. Egyszer azonban a kedves

férje neszt kap; közelit fegyverrel, fáklyával; nincs mit tenni, mint a hölgynek „rablót, tolvajt!“ kiáltani, s a gavallérnak kiugrani az ablakon. Az utcán épen akkor botorkál végig egy jámbor kefekötő; a menekvő gavallér annak a fejére esik; — az ordítani kezd, a gavallérnak feljebb áll, torkon ragadja; ráfogja hogy az ugrott ki az ablakon; a férj segítségére jön, a szegény embert jól elverik, s utoljára ráfogják, hogy ő volt az oka a 48-ki forradalomnak, azzal belökik a szűkebb Rájxrátba.

Nem szabadulhatok tőle!

Menjünk messzebb, egész a görög világba. „Bölcs Zeno, azért hogy doctor philosophiae és excellentiás úr volt, szerette a menyecskéket. Nevezetesen a hirhedett *Laisra* tenger sok pénzt elköltött. Sokszor mondták neki, hogy nem resteli ezt a viszonyt? Lais nem szereti őt, Lais másokat szeret. A philosoph úr egyszer épen sült kecségét evett tejsavas mártással. „Hja barátim, viszonza a gáncsolóknak: a hal sem szeret engem, de én azért szeretem a halat.“ Ilyenformán szereti a magyar nemzetet is a Rájxrát.

Tessék: megint Rájxrát.

Volna még itten egy szép tárgyam egy királynéről, ki egy fiatal udvarhölgyét erővel hozzá akarta adni egy rút herceghez, a kit az ki nem állhatott; s egyenesen megmondá, hogy ő az esküvön sem fog „igen“t mondani; erőszakkal az oltárhoz vihetik, erőszakkal a kezét a völégényébe tehetik, de arra, hogy „igen“t mondjon e kérdésre *szereti-e!* nem kényszerithetné őt semmi hatalom. A királyné azt tette, hogy a menyasszony háta mögé állt, s mikor ez csakugyan nem akart igent mondani a pap előtt, kezével a lyány fejét lenyomta, a mi aztán hivatalosan „igenlő, beleegyező“ mozdulatnak ismertett el. Hanem előre látom, hogy ebben megint csak a Rájxrátot és magyar nemzetet látná mindenki leírva. E szerint, kedves Jánosom, nincs mit tenni, mint felmenni a mennyországba novellatárgyért, oda a Rájxrát, tudom Istenem, hogy soha sem jut.

Csödhirdetés.

„Ezennel csöd nyitattik a pestmegyei bizottmány feloszlására vállalkozó királyi biztosi állomásra. Vállalkozni akarók egyéb képességeiken kívül tartoz-

nak bebizonyítani attestatumokkal, hogy nincs semmi susceptibilitásuk az ugynevezett *Comitats-Fieber* iránt, a mi jelenleg nagyon grassal.“

Kelt Német-Becsében 1861. Sept. 11.

Gróf Ács. Him czellár.

Ama bizonyos csizmadia és felesége kérdései és feleletel.

E hétre való jóvátevések. Osztozunk magyar példás alkotmányosan: itt a krumpli, itt a dinnye; ha azt mondod, hogy az kell, a mi a földön kívül van, akkor kapod a krumplinkat a szarát, ha azt mondod, hogy az kell, a mi a földben van, kapod a dinnyének a gyökereit.

— Gyászjelentés. Bolond Mihály, Bús Leves Fekete Vitéz, Bohócz Lajos és Üstökös Márton szomorodott szívvvel jelentik szeretett unokaöccsüknek, illetőleg nagybátyjuknak, nébai Tekintetes Nemes Nemzetes és Vitézlett EÖRDÖGH NAPLÓYA úrnak folyó hó 9-én virradóra közönségi elhidegülés folytán történt meghülés következtébeni gyászos kimulását. A gyászoló felek szomorúsága annál őszintébb, minthogy a megboldogult semmi osztályra bocsátandó örökséget nem hagyott hátra, nevetlen árváit a Családi lapoknak, Religionak s más rokonszellemű szürke szerzeteknek testálván. Mely alkalommal nagytisztelüt Kakas Márton uram a megboldogult hült tetemei felett következő halotti búcsúztatót fogja tartani:

Tiszteletreméltó gyászos halotti gyülekezet!

Ime az ördög meghalt! Nem azon ördög volt ez, a ki a pusztában bujdosónak a Rájxrátot megmutatta, mondván: mindezt neked adom, ha engem imádsz; nem is azon ördög, a kit a Horeb-hegyén Salamon király egy ó kutba lepecsételt; nem is azon ördög, a ki a gergezénusok malaczaiba bújt (ennél sokkal nemesebb izlései voltak); sem pedig azon ördög, a ki nem jó a falra festeni; hanem volt egy jámbor tisztességes ördög, a ki adót fizet és minden szavára kénytelen megjelenni a politzajon lévő „ördögűző Fábiánnak.“

Annai mindenféle ördög vagy a világon és azok közül is épen a mi ördögünknek kellett a saját neve végére jutni.

Intő példa ez mi nekünk, a kik még életben vagyunk, és nem tudjuk, hogy mikor kell beadnunk a kulcsot?

Ő már boldog! ő már odatért, a hol nem kezdődik minden fertályesztendővel újra a praenumeratió.

Meghalt ő; nem természetes, nem is erőszakos, hanem valóságos oktroirozott halállal hala meg; meghalt kiadói machtvollkommenheitből.

Felozlattaték mint valamely diaeta, mint valami megyei bizottmány; alkotmánytalan halállal mula ki.

Ne röhögj oh tiszteletreméltó gyászos halotti gyülekezet. Mert lehet meghalni alkotmányosan is.

Ha követte volna az előttünk fekvő becsületes ördög atyánkfia azon jámbor szerkesztő példáját, a ki az év elején praenumeránsai nem lévén, kihirdeté, hogy lapját megszünteti, mivelhogy e mai időkben nem tartja becsületes emberhez illőnek ily viszonyok között tovább is lapot szerkeszteni, nemde nem alkotmányos halála lett volna-e akkor?

Mily kapóra jött volna neki például azt mondani: „megszüntem élni, nem akarván tovább fizetni alkotmányellenes bélyegadót.“ — Az ördög meghal, de stemplit nem fizet! (La garde meure, mais elle ne paie pas!)

De hogy az ördögbe is nem jutott eszedbe oh jámbor ördög ezt a jó viccet pour la dame elmondani? most te is a nemzet martyrja volnál, s mához eszten-dőre, halálad napján, a politzáj betiltaná a Szózat ének-lését.

Már most persze késő.

Vigasztaljon az a tudat, hogy te vagy azon *egyetlen ördög*, a kinek kimultát az *augyalok* siratják. (Már t. i. Engel és Mandello.)

Nyugodjál békével. A feltámadással nem biztathatlak, mert a holt ördögökről hallgat az irás; hanem azért remélem, hogy ismét látni fogjuk egymást ama boldog tulvilágon, a hol a Religio érdemes szerkesztő-sege *meszelteti* már számunkra a szobákat — *korommal*.

Ti pedig jámbor keresztyén hallgatóim, gondolatok meg az előttünk fekvő szomorú példából, mily szörnyű vétek nem praenumberalni a hirlapokra: ez tacite és implicite valódi gyilkosság. Ne legyetek tehát gyilkosok, hanem a ki még nem fizetett volna elő, nyúljon keblébe és adja meg a szerkesztőknek, a mi a szerkesztőké, most és minden időkben. Amen.

— — A miniszter ur eddig még csak *alkotmányosságával* dicsekedett, most már *republicanusságát* is bevallja, kimondván, hogy a köztársaság üdve előtte a legfőbb törvény. (Még megérjük, hogy *communita* is lesz.)

— — Roebuk választói, mint tudva van, a scheffieldi *késcsinalók* s ennél fogva természetesen liberálisok. Az utóbbi hirhedett toasztjai óta azt izenték neki, hogy azután majd választassa meg magát — a *szejko-sárcsinalóktól*.

Melléklet: Előfizetési felhívás az „**Országos Közhasznú 1862-ki Nagy Naptár**“ II-ik évi folyamára.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos: **Jókai Mór.**

Lakása: országrt. 18. sz. 2-dik emelet.

Nyomatott Landerer és Heckenastnál Pesten, 1861.

(Egyetem-utca 4. sz. m.)